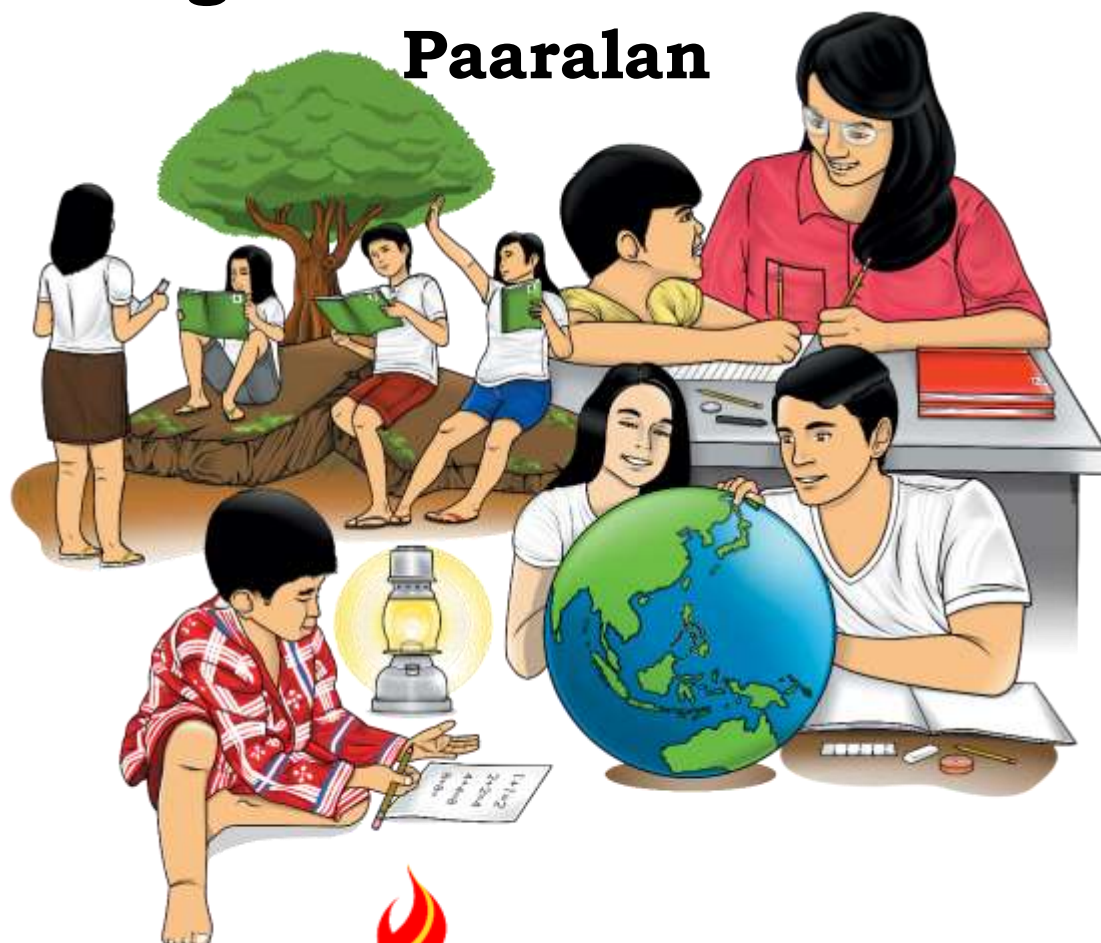

Edukasyon sa Pagpakatao

**Ikaapat na Markahan–Modyul 50:
Mga Aspekto ng Pagmamahal:
Pag-iwas sa Karahasan sa
Paaralan**

Edukasyon sa Pagpakatao – Ikawalong Baitang
Alternative Delivery Mode

Ikaapat na Markahan – Modyul 50: Mga Aspekto ng Pagmamahal: Pag-iwas sa Karahasan sa Paaralan
Unang Edisyon, 2020

Isinasaad sa Batas Republika 8293, Seksiyon 176 na: Hindi maaaring magkaroon ng karapatang-sipi sa anomang akda ang Pamahalaan ng Pilipinas. Gayonpaman, kailangan muna ang pahintulot ng ahensiya o tanggapan ng pamahalaan na naghanda ng akda kung ito ay pagkakakitaan. Kabilang sa mga maaaring gawin ng nasabing ahensiya o tanggapan ay ang pagtakda ng kaukulang bayad.

Ang mga akda (kuwento, seleksiyon, tula, awit, larawan, ngalan ng produkto o brand name, tatak o trademark, palabas sa telebisyon, pelikula, atbp.) na ginamit sa modyul na ito ay nagtataglay ng karapatang-ari ng mga iyon. Pinagsumikapang matunton ang mga ito upang makuha ang pahintulot sa paggamit ng materyales. Hindi inaangkin ng mga tagapaglathala at mga may-akda ang karapatang-aring iyon. Ang anomang gamit maliban sa modyul na ito ay kinakailangan ng pahintulot mula sa mga orihinal na may-akda ng mga ito.

Walang anomang parte ng materyales na ito ang maaaring kopyahin o ilimbag sa anomang paraan nang walang pahintulot sa Kagawaran.

Inilathala ng Kagawaran ng Edukasyon

Kalihim: Leonor Magtolis Briones

Pangalawang Kalihim: Diosdado M. San Antonio

Bumuo sa Pagsusulat ng Modyul

Manunulat:	Michael C. Paso
Editor:	Emelinda L. Raza, Michael C. Paso
Tagasuri:	Elizabeth M. Ysulan, Julius P. Tesiorna, Alejandro M. Saclolo, Jr., Joris Sulima, Judith E. Ecoben, Jezzine F. Salar, Megie M. Lillo, Rashiel Joy F. Lepaopao, John Rey C. Clarion
Tagaguhit:	Mark Lorenz C. Luib, Alim V. Eviota, Merlinda Malimit
Tagalapat:	Mark Lorenz C. Luib, Blessy T. Soroyoroy
Tagapamahala:	Francis Cesar B. Bringas Isidro M. Biol, Jr. Maripaz F. Magno Josephine Chonie M. Obseñares Lope C. Papeleras Michael C. Paso Juan Jr. L. Espina

Inilimbag sa Pilipinas ng _____

Department of Education – Caraga Region

Office Address: Teacher Development Center
J.P. Rosales Avenue Butuan City, Philippines 8600
Telefax No.: (085) 342-5969

Email Address: caraga@deped.gov.ph

Edukasyon sa Pagpakatao

**Ikaapat na Markahan–Modyul 50:
Mga Aspekto ng Pagmamahal:
Pag-iwas sa Karahasan sa
Paaralan**

Paunang Salita

Ang Self-Learning Module o SLM na ito ay maingat na inihanda para sa ating mag-aaral sa kanilang pag-aaral sa tahanan. Binubuo ito ng iba't ibang bahagi na gagabay sa kanila upang maunawaan ang bawat aralin at malinang ang mga kasanayang itinakda ng kurikulum.

Ang modyul na ito ay may inilaang Gabay sa Guro/Tagapagdaloy na naglalaman ng mga paalala, pantulong o estratehiyang magagamit ng mga magulang o kung sinumang gagabay at tutulong sa pag-aaral ng mga mag-aaral sa kani-kanilang tahanan.

Ito ay may kalakip na paunang pagsusulit upang masukat ang nalalaman ng mag-aaral na may kinalaman sa inihandang aralin. Ito ang magsasabi kung kailangan niya ng ibayong tulong mula sa tagapagdaloy o sa guro. Mayroon ding pagsusulit sa bawat pagtatapos ng aralin upang masukat naman ang natutuhan. May susi ng pagwawasto upang makita kung tama o mali ang mga sagot sa bawat gawain at pagsusulit. Inaasahan namin na magiging matapat ang bawat isa sa paggamit nito.

Pinapaalalahanan din ang mga mag-aaral na ingatan ang SLM na ito upang magamit pa ng ibang mangangailangan. Huwag susulatan o mamarkahan ang anumang bahagi ng modyul. Gumamit lamang ng hiwalay na papel sa pagsagot sa mga pagsasanay.

Hinihikayat ang mga mag-aaral na makipag-ugnayan agad sa kanilang guro kung sila ay makararanas ng suliranin sa pag-unawa sa mga aralin at paggamit ng SLM na ito.

Sa pamamagitan ng modyul na ito at sa tulong ng ating mga tagapagdaloy, umaasa kami na matututo ang ating mag-aaral kahit wala sila sa paaralan.

Alamin

Ang pagmamahal ay batayan sa pagkilala sa sarili at sa pakikipag-ugnayan sa kapwa. Kung taglay ng tao ang dalisay na pagmamahal, tiyak maiiwasan ang paggawa ng masama at madaling matutugunan ang anumang pangangailangan at pagsubok sa buhay. Ang tamang paggabay at pagmamahal ng magulang o ang mga tinuturing nating magulang ang isa sa mga pinakamahalagang susi upang makaiwas ang kabataan sa karahasang lumalaganap sa paaralan.

Ang pakikipag-ugnayan ng maayos sa kapwa ay magdadala ng katiwasayan hindi lamang sa sarili kung hindi maging sa iba. Ang tamang pagrespeto sa kapwa ay repleksyon kung paano nirerespeto ang sarili upang makabuo ng matatag at matayog na samahan. May mga mahahalagang aspeto ng pagmamahal ang kailangan mapaunlad ng sa gayon tuluyang maiwasan ang anumang uri ng karahasan sa paaralan at lipunang ginagalawan.

Sa modyul na ito ay malilinang ang kasanayang pampagkatuto na:

- a. Nasusuri ang mga aspekto ng pagmamahal sa sarili at kapwa na kailangan upang maiwasan at tugunan ang karahasan sa paaralan. EsP8IP-IVc-14.2

Subukin

Maraming Pagpipilian

Panuto: Basahing mabuti ang bawat tanong o sitwasyon at piliin ang tamang sagot. Titik lamang ang isulat sa sagutang papel.

1. Kailangan mong mahalin ang iyong sarili upang matutunan mong mahalin ang iyong:
 - A. bansa
 - B. kalusugan
 - C. kapwa
 - D. paligid
2. Iginagalang ni Rosa ang opinyon ng kaklaseng si Edna kahit na sinabi niya kay Edna na iba ang kanyang paniniwala kaya nabuo ang pag-uunawan at pagmamahalan. Anong uri ng suliranin sa paaralan ang maaaring maiwasan ni Rosa?
 - A. kalungkutan
 - B. karahasan
 - C. kasamaan
 - D. Dkasiyahan
3. Ano ang pinakamabisang sandata na ipinatutupad sa loob ng paaralan upang maiwasan ang pagka sangkot ng kabataan sa anumang karahasan?
 - A. may takot sa pamilya
 - B. may pagmamahal sa sarili
 - C. may matinding paninindigan
 - D. may sinusunod na alituntunin
4. Ang mag-aaral ay maiiwasan at matutugunan ang karahasan sa paaralan sa pamamagitan ng maayos na relasyon sa mga kamag aral bunga ng :
 - A. pag-aaral nang mabuti
 - B. pagmamahal sa sarili at kapwa
 - C. paggalang sa awtoridad ng paaralan
 - D. pagsunod sa payo ng mga magulang
5. Bakit mahalagang maiwasan ang anumang karahasan sa paaralan?
 - A. upang maging sikat sa paaralan
 - B. dahil ito ay magdudulot ng gulo sa iyong buhay
 - C. dahil ito ay magiging daan sa paggaan ng buhay
 - D. upang magkaroon ng matiwasay at tahimik na buhay
6. Kung ikaw ay isang batang nakaranas ng mga karahasan sa paaralan, paano mo ito malalabanan?
 - A. maging pokus sa iyong ginagawa
 - B. hayaan sila sa patuloy na panunukso sa iyo.
 - C. kakayanin na lamang hanggang sa magsawa sila
 - D. isasantabi ang panunukso sa halip gumawa ng bagay na makapag-uunlad ng sarili at sa kapwa

7. Sa tuwing pinababasa si Arnel ng kanyang guro, parati niyang idinadahilan na malabo ang kanyang paningin kaya hindi maiwasan na pagtawanan siya ng kanyang mga kaklase. Ano ang dapat gawin ni Arnel para hindi siya pagtawanan ng kanyang kaklase?
 - A. huwag silang pansinin at patulan
 - B. dapat siyang sumali sa mga pangkatang gawain
 - C. pabaya sa sila sa pambubuska hanggang magsawa
 - D. magpupursige na mapaunlad ang sarili sa pagbabasa
8. Bakit mahalagang matutuhan ng tao na igalang at mahalin ang kaniyang kapwa?
 - A. Ang pagmamahal sa kapwa ay tungkulin na may kapalit.
 - B. Ang pagmamahal sa kapwa ay may kaakibat na katarungan.
 - C. Ang pagmamahal sa kapwa ay nangangahulugan din ng pag-unawa sa sarili.
 - D. Ang paggalang sa kapwa ay kailangan upang maging ganap ang pagmamahal.
9. Alin sa sumusunod na pahayag ang nagpapakita ng pagmamahal sa kapwa?
 - A. pagmamahal na panandalian lamang
 - B. pagmamahal sa kaniya na may kapalit
 - C. pagbibigay sa lahat ng nais niya sa buhay
 - D. pagtanggap sa anumang estado sa buhay ng kapwa
10. Lumaki si Dan sa tahananang puno ng pananampalataya sa Maykapal. Minsan ay nakaranas siya ng panlalait mula sa kanyang mga kaklase. Sinasabihan siya ng mga ito na ang kanyang suot na damit ay parang damit ng pulubi at pinaglumaan na. Sa halip na gumanti ay ipinagdasal na lang niya ito. Anong aspekto ng pagmamahal ang ipinamalas ni Dan?
 - A. pagmamahal sa sarili at kalikasan
 - B. pagmamahal sa kapwa at Panginoon
 - C. pagmamahal sa kaibigan at kapitbahay
 - D. pagmamahal sa magulang at nakatatanda
11. Alin sa mga sumusunod na sitwasyon ang nagpapakita ng pagmamahal sa sarili?
 - A. Sumali si Fe sa *fraternity* para sumikat sa kampus.
 - B. Si Fe ay mula sa may kayang pamilya kaya ipinagmalaki niya ito.
 - C. Likas na maganda si Fe kaya tinutukso niya ang iilan sa mga kaklase.
 - D. Sinisikap ni Fe na hindi masangkot sa anumang karahasan sa paaralan.
12. Biglang sinuntok si Mario ng kanyang kaklase. Muntik na niyang gantihan ito ngunit naalala niya ang payo ng kanyang magulang kaya hindi na niya ito itinuloy. Anong aspekto ng pagmamahal ang ipinamalas ni Mario?
 - A. pagmamahal sa sarili
 - B. pagmamahal sa kapwa
 - C. pagmamahal sa Panginoon
 - D. pagmamahal sa payo magulang

13. Madalas na sinasaktan si Petter sa loob ng klase dahil sa kanyang kapansanan . Sa halip na patulan, pinakita niya sa mga kaklase na uunawain na lang niya ang mga ito. Pinakita rin niya ang iba niyang talento sa klase. Anong aspekto ng pagmamahal ang ipinamalas ni Petter?
- A. pagmamahal sa sarili
 - B. pagmamahal sa kapwa
 - C. pagmamahal sa magulang
 - D. pagmamahal sa Panginoon
14. Bakit kailangan ang pagrespeto, maingat sa pananalita at pangangalaga sa kapakanan ng kapwa?
- A. dahil tungkulin ito ng guro
 - B. dahil tungkulin ito ng mag-aaral
 - C. dahil patunay ito ng mabuting pakikisama
 - D. dahil patunay ito ng tunay na pagmamahal
15. Paano magkakaroon ng tahimik at matiwasay na buhay ang mag-aaral sa loob ng paaralan?
- A. umiwas sa *fraternity*
 - B. umiwas sa mga kaklase
 - C. umiwas sa mga barkada
 - D. umiwas sa mga karahasan

Aralin

1

Mga Aspekto ng Pagmamahal: Pag-iwas ng Karahasan sa Paaralan

“Pagmamahal sa sarili at sa kapwa: Pagyamanin at ipadamang kusa”

-Anonymous

Ngayon, may inihanda akong gawain hinggil sa nakaraang modyul bilang tanda na may lubos kang pagkatuto sa nakaraang modyul. Alam kong kayang-kaya mo ito kaibigan! Ngayon pa lang binabati na kita.

Balikan

Gawain 1: Hanap-Salita!

Panuto: Magbigay ng limang parirala na may kinalaman sa pambubulas at paraan sa pag-iwas nito. Maaaring ang mga titik ng salita ay pahalang, patayo, pabalik o padayagonal.

P	A	G	M	A	M	A	H	A	L	S	A	K	A	P	W	A	B
J	A	A	G	P	A	M	W	A	L	K	R	U	N	S	A	F	C
K	U	G	L	I	L	S	A	K	A	E	T	G	M	A	M	A	H
G	P	A	M	B	U	B	U	L	A	S	G	P	A	M	D	V	D
E	P	E	L	A	O	G	M	A	M	A	H	S	O	L	O	T	E
W	K	A	R	A	M	G	P	A	M	A	K	A	R	A	G	A	F
F	U	L	A	S	G	A	G	P	A	M	U	L	A	S	G	A	J
H	N	S	K	A	R	A	H	A	S	A	N	R	A	G	A	S	K
E	A	L	S	A	K	N	S	A	A	L	S	A	K	A	F	A	G
H	A	G	P	A	R	A	G	A	L	U	L	A	S	G	R	L	E
R	E	A	L	S	A	K	N	S	O	S	R	A	G	A	A	O	W
E	T	I	N	L	S	A	K	A	I	F	A	R	E	M	T	I	F
S	G	M	A	M	A	H	A	G	P	A	N	S	D	O	E	P	H
O	E	A	L	S	A	K	N	S	A	G	P	A	A	N	R	A	E
U	A	L	S	A	K	N	S	G	M	A	M	A	H	R	N	R	H
E	Q	R	Y	O	U	L	A	S	G	E	T	X	R	U	I	V	R
L	L	S	A	K	A	G	P	A	M	U	L	A	S	G	T	L	T
N	O	L	I	K	A	R	A	A	L	S	A	K	A	L	Y	U	I

Mga Tala para sa Guro

Kung matagumpay na naisagawa ng bata ang gawaing nasa **Balikan** ay hayaan siyang magpatuloy sa kasunod na gawain. Kung hindi naman, pabalikan ang sinundang modyul.

Tuklasin

Gawain 2: Larawang Ito, Suriin Mo!

Panuto: Suriin ang dalawang larawan at at pagnilayan ang mga gabay na tanong. Isulat ang sagot sa sagutang papel.

A

B

Ginuhit ni: Alim Villacora Eviota

Gabay na Tanong:

1. Ano ang ipinahiwatig sa dalawang larawan?
2. Kung ikaw ang papipiliin, alin sa dalawang larawan ang iyong isabuhay? Bakit?

Suriin

Sa bahaging **Tuklasin**, nasagot mo ba nang may kahusayan ang unang katanungan? Kung karahasan at walang karahasan ang iyong sagot ay tama ka! Kung larawan B naman ang iyong napili sa ikalawang katanungan ay binabati kita! Sapagkat ang napili mo ay kakikitaan ng pagmamahal sa sarili at kapwa na malinaw na makikitang masaya silang nagkukuwentuhan patunay na may paggalang ang bawat isa sa kanila. Taliwas naman sa larawan A na makikitang nakikipagsuntukan ang mga mag-aaral. Ang ganitong gawain ay hindi kakikitaan ng pagmamahal sa sarili at kapwa kaya hindi dapat pamarisan.

Bakit kaya nagawa ng mga ilang mag-aaral ang ganitong karahasan? Maraming dahilan ang ugat ng karahasan sa mga kabataan. Ang ilang dahilan ay ang ang hindi pagkaranas ng pagmamahal at pag aaruga sa loob ng tahanan, hindi nakatanggap ng papuri, madalas pinapagalitan, magulo ang pamilya, o magulo sa lugar ng tinitirhan. Kahit na naranansan ng ibang kabataan ang mga nasasaad na kaguluhan sa pamilya at lugar na tinitirhan ay maari pa rin silang umiwas sa gulo at imbis ay magpakita ng pagmamahal na kanilang inaasam. Sabi nga ng iba, ang magandang gawain ay bumabalik sa may gawa. Mas maraming paraan para maiwasan o matuldukan ang karahasan sa paaralan kaysa sa makilahok dito.

Bilang isang mag-aaral ay mahalaga na masusuri ang mga aspekto ng pagmamahal gaya ng sumusunod:

1. Pagmamahal sa Panginoon

Ang pagmamahal sa Panginoon ay isa sa pinakamabisa na sandata sa pag-iwas ng karahasan. Ito ay kadalasang natututunan sa mga magulang kasabay ng pagsasabuhay ng mga aral na napapaloob dito. Kung nagkulang naman ang mga magulang ay maaring pag-aralan ng kabataan kung paano mahalín ang Panginoon at isabuhay ang mga aral sa pagmamahal sa sarili at sa kapwa.

2. Pagmamahal sa magulang

Pag hinubog ang isang bata na puno ng pagmamahal at aral ng magulang sa loob ng tahanan ay maipararamdam din niya ang pagmamahal na naranasan sa iba o kapwa. Ang pagmamahal sa magulang ay pagsasabuhay ng aral galing sa kanila katulad ng hindi pakikipagbasag-ulo, pagtrato nang maayos sa mga kaklase, at pagpili sa mga kaklaseng kakaibiganin para hindi masangkot sa anumang karahasan. Kung may mga pagkukulang ang mga magulang ay responsibilidad ng mga mag-aaral na humanap ng isang taong huwaran at pag-aralan kung paano sila makakaiwas sa karahasan.

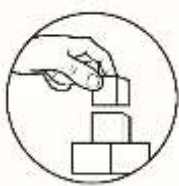
3. Pagmamahal sa sarili

Ang kakayahang magmahal ay biyayang natanggap mula sa Panginoon na nararapat na magsisimula sa pagmamahal sa sarili. Ika nga wala kang maibigay na pagmamahal sa iba kung wala kang pagmamahal sa sarili. Kaya ilan sa mga patunay na mahal ng tao ang sarili ay sa pamamagitan ng pagkilala at paggalang sa sarili, pag-aalaga sa pisikal, mental, sosyal, ispiritwal at moral na aspekto o buong pagkatao. Hindi rin gagawa ng anumang bagay na nakasasama sa sarili o maaring ikapahamak o ikasawi gaya ng hindi pagsali sa pambubulas, *gang*, *fraternity* at iba pang karahasan sa paaralan.

4. Pagmamahal sa kapwa

Kung mahal ang sarili ay dapat mahalin din ang kapwa dahil hindi nabubuhay ang tao na mag-isa kundi kailangan niya ang kapwa niya. Ika nga sa Bibliya, “Ibigin mo ang iyong kapwa na gaya ng sa iyong sarili” (Mateo 22: 37-39) kaya hindi lamang pansariling tungkulin kundi kautusan ng Panginoon na mahalin ang kapwa. Patunay dito ay pagrerespeto, maingat sa pananalita, pangangalaga sa kapakanan, pag-iingat sa pagmamay-ari, pagtanggap sa buong pagkatao at paggawa ng mga bagay na ikabubuti at ikatutuwang ng kapwa ay nagpapakita ng tunay na pagmamahal sa kapwa.

Sa kabuoan, kung maisabuhay ang mga aspekto ng pagmamahal sa sarili at kapwa ay maiiwasan at matugunan ang karahasan sa paaralan. Magkakaroon din ng pokus sa pag-aaral, tahimik at matiwasay na buhay ang bawat mag-aaral.

Pagyamanin

Gawain 3: Pagsusuri sa Teksto!

Panuto: Basahing mabuti ang salaysay at suriin kung anong aspekto ng pagmamahal ang kailangan upang makaiwas at matugunan ang karahasan sa paaralan. Isulat ang sagot sa sagutang papel.

Nagmula sa isang mahirap na pamilya si Lina subalit hindi ito naging hadlang upang abutin ang kanyang mga pangarap sa buhay. Kahit minsan ay hindi siya nawalan ng pag-asa na makapagtapos ng pag-aaral. Madalas na nagiging tampulan siya ng tukso ng mga kaklase sa tuwing pumapasok ng paaralan sapagkat pabalik-balik lamang ang damit na kanyang isinusuot pag-araw ng *washday* sa eskwelahan. Hanggang sa humantong ito sa pag-aaway at dinala sila sa *Discipline Office* para imbestigahan ang gulo.

Rubrik sa Pagmamarka

Pamantayan	Napakahusay (10 puntos)	Mahusay (7 puntos)	Nangangailangan ng Pag-unlad (4 puntos)
Nilalaman	Nailahad ang wastong kaisipan hinggil sa pag-iwas sa karahasan sa paaralan.	Hindi gaanong nailahad ang wastong kaisipan iwas sa karahasan sa paaralan.	Hindi nailalahad ang wastong kaisipan iwas sa karahasan sa paaralan.
Kabuuang Puntos 10			

Gawain 4: Buo-Simbolo!

Panuto: I-decode at lutasin ang mensahe na nakapaloob sa pahayag. Isulat sa patlang ang titik na may katumbas na bilang. Isulat ang sagot sa sagutang papel.

_ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _
 9 2 9 7 9 14 13 15 1 14 7 9 25 15 14 7 11 1 16 23 1
 _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _
 7 1 25 1 14 7 9 25 15 14 7 19 1 18 9 12 9

A= 1	B=2	C=3	D=4	E=5	F=6	G=7	H=8	I=9	J=10
K=11	L=12	M=13	N=14	O=15	P=16	Q=17	R=18	S=19	T=20
U=21	V=22	W=23	X=24	Y=25	Z=26				

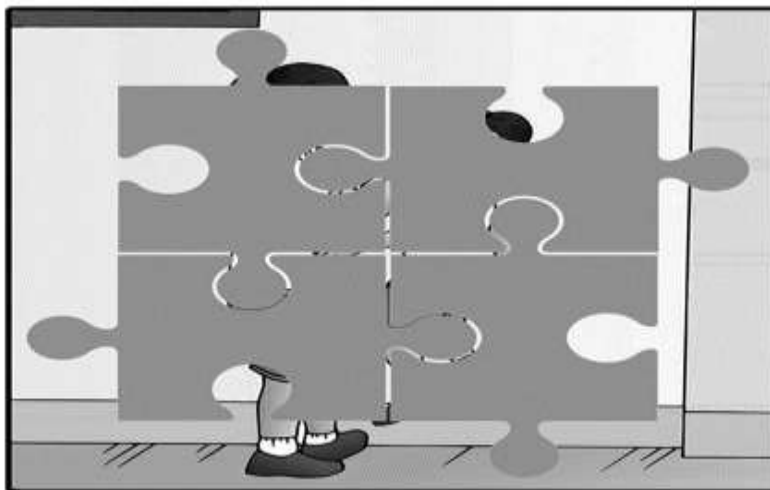
1. Sang-ayon ka ba sa mensahe na ipinahiwatig ng kawikaan? Bakit?

Rubrik sa Pagmamarka

Pamantayan	Napakahusay (10 puntos)	Mahusay (7 puntos)	Nangangailangan ng Pag-unlad (4 puntos)
Nilalaman	Nailahad ang wastong kaisipan hinggil sa kawikaan	Hindi gaanong nailahad ang wastong kaisipan hinggil sa kawikaan	Hindi nailalahad ang wastong kaisipan hinggil sa kawikaan
Kabuuang Puntos 10			

Gawain 5: Larawan ng Karahasan!

Panuto: Buoin ang puzzle na ibinigay ng inyong guro upang mabuo ang larawan na nagpapakita ng karahasan at pagkatapos saguta ang mga sumunod na katanungan. Isulat ang sagot sa sagutang papel.

1. Batay sa nabuong larawan, anong karahasan ang ipinakita?
2. Kung ikaw ang aktuwal na nakakita ng ganitong karahasan, ano ang nararapat mong gawin para matugunan ang naturang karahasan?

Rubrik sa Pagmamarka

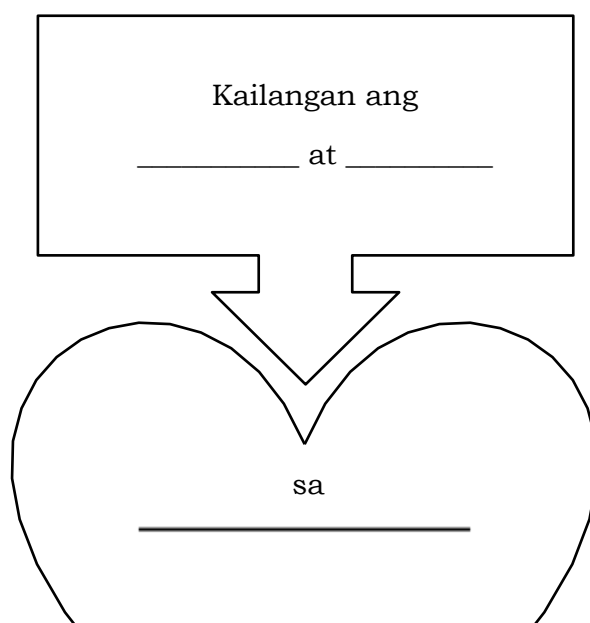
Pamantayan	Napakahusay (10 puntos)	Mahusay (7 puntos)	Nangangailangan ng Pag-unlad (4 puntos)
Nilalaman	Nailahad ang wastong kaisipan ng larawan hinggil sa karahasan sa paaralan.	Hindi gaanong nailahad ang wastong kaisipan ng larawan hinggil sa karahasan sa paaralan.	Hindi nailalahad ang wastong kaisipan ng larawan hinggil sa karahasan sa paaralan
Kabuuang Puntos 10			

Isaisip

Gawain 6: Pagpupuno sa Patlang!

Panuto: Punan ng angkop na salita ang graphic organizer upang mabuo ang konsepto.

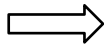
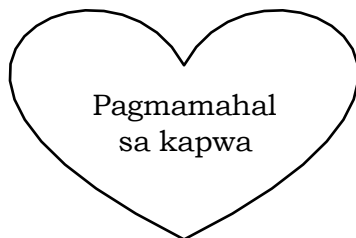

Isagawa

Gawain 7: Kilos Sarbey!

Panuto: Suriin ang sarili, isulat sa loob ng kahon ang iyong kuro-kuro sa kahalagahan ng mga aspekto ng pagmamahal para maiwasan at matugunan ang mga karahasan sa paaralan. Isulat ang sagot sa sagutang papel.

Rubriks sa Pagmamarka

Krayterya	Higit na inaasahan (10 puntos)	Hindi masyadong nakamit ang inaasahan (7 puntos)	Hindi nakamit ang inaasahan (3 puntos)
Nilalaman	Komprehensibo ang paglalahad ng impormasyon hinggil sa pag-iwas at pagtugon sa karahasan sa paaralan.	Kompleto ang paglalahad ng impormasyon hinggil sa pag-iwas at pagtugon sa karahasan sa paaralan.	May ilang kakulangan ang paglalahad ng impormasyon hinggil sa pag-iwas at pagtugon sa karahasan sa paaralan.
Kabuoang Iskor = 20			

Tayahin

Maraming Pagpipilian

Panuto: Basahing mabuti ang bawat tanong o sitwasyon at piliin ang tamang sagot. Titik lamang ang isulat sa sagutang papel.

1. Kung ikaw ay isang batang nakaranas ng mga karahasan sa paaralan, paano mo ito malalabanan?
 - A. maging pokus sa iyong ginagawa
 - B. hayaan sila sa patuloy na panunukso sa iyo.
 - C. kakayanin na lamang hanggang sa magsawa sila
 - D. isasantabi ang panunukso sa halip gumawa ng bagay na makapag-uunlad ng sarili at sa kapwa
2. Sa tuwing pinababasa si Arnel ng kanyang guro, parati niyang idinadahilan na malabo ang kanyang paningin kaya hindi maiwasan na pagtawanan siya ng kanyang mga kaklase. Ano ang dapat gawin ni Arnel para hindi siya pagtawanan ng kanyang kaklase?
 - A. huwag silang pansinin at patulan
 - B. dapat siyang sumali sa mga pangkatang gawain
 - C. pabayaan sila sa pambubuska hanggang magsawa
 - D. magpupursige na mapaunlad ang sarili sa pagbabasa
3. Bakit mahalagang matutuhan ng tao na igalang at mahalín ang kaniyang kapwa?
 - A. Ang pagmamahal sa kapwa ay tungkulin na may kapalit.
 - B. Ang pagmamahal sa kapwa ay may kaakibat na katarungan.
 - C. Ang pagmamahal sa kapwa ay nangangahulugan din ng pag-unawa sa sarili.
 - D. Ang paggalang sa kapwa ay kailangan upang maging ganap ang pagmamahal.
4. Alin sa sumusunod na pahayag ang nagpapakita ng pagmamahal sa kapwa?
 - A. pagmamahal na panandalian lamang
 - B. pagmamahal sa kaniya na may kapalit
 - C. pagbibigay sa lahat ng nais niya sa buhay
 - D. pagtanggap sa anumang estado sa buhay ng kapwa
5. Lumaki si Dan sa tahananang puno ng pananampalataya sa Maykapal. Minsan ay nakaranas siya ng panlalait mula sa kanyang mga kaklase. Sinasabihan siya ng mga ito na ang kanyang suot na damit ay parang damit ng pulubi at pinaglumaan na. Sa halip na gumanti ay ipinagdasal na lang niya ito. Anong aspekto ng pagmamahal ang ipinamalas ni Dan?
 - A. pagmamahal sa sarili at kalikasan
 - B. pagmamahal sa kapwa at Panginoon
 - C. pagmamahal sa kaibigan at kapitbahay
 - D. pagmamahal sa magulang at nakatatanda

6. Alin sa mga sumusunod na sitwasyon ang nagpapakita ng pagmamahal sa sarili?
- A. Sumali si Fe sa *fraternity* para sumikat sa kampus.
 - B. Si Fe ay mula sa may kayang pamilya kaya ipinagmalaki niya ito.
 - C. Likas na maganda si Fe kaya tinutukso niya ang iilan sa mga kaklase.
 - D. Sinisikap ni Fe na hindi masangkot sa anumang karahasan sa paaralan.
7. Biglang sinuntok si Mario ng kanyang kaklase. Muntik na niyang gantihan ito ngunit naalala niya ang payo ng kanyang magulang kaya hindi na niya ito itinuloy. Anong aspekto ng pagmamahal ang ipinamalas ni Mario?
- A. pagmamahal sa sarili
 - B. pagmamahal sa kapwa
 - C. pagmamahal sa Panginoon
 - D. pagmamahal sa payo magulang
8. Madalas na sinasaktan si Petter sa loob ng klase dahil sa kanyang kapansanan. Sa halip na patulan, pinakita niya sa mga kaklase na uunawain na lang niya ang mga ito. Pinakita rin niya ang iba niyang talento sa klase. Anong aspekto ng pagmamahal ang ipinamalas ni Petter?
- A. pagmamahal sa sarili
 - B. pagmamahal sa kapwa
 - C. pagmamahal sa magulang
 - D. pagmamahal sa Panginoon
9. Bakit kailangan ang pagrespeto, maingat sa pananalita at pangangalaga sa kapakanan ng kapwa?
- A. dahil tungkulin ito ng guro
 - B. dahil tungkulin ito ng mag-aaral
 - C. dahil patunay ito ng mabuting pakikisama
 - D. dahil patunay ito ng tunay na pagmamahal
10. Paano magkakaroon ng tahimik at matiwasay na buhay ang mag-aaral sa loob ng paaralan?
- A. umiwas sa *fraternity*
 - B. umiwas sa mga kaklase
 - C. umiwas sa mga barkada
 - D. umiwas sa mga karahasan
11. Kailangan mong mahalín ang iyong sarili upang matutunan mong mahalín ang iyong:
- A. bansa
 - B. kalusugan
 - C. kapwa
 - D. paligid

12. Iginagalang ni Rosa ang opinyon ng kaklaseng si Edna kahit na sinabi niya na iba ito sa kanyang paniniwala kaya nabuo ang pag-uunawan at pagmamahalan. Anong uri ng suliranin sa paaralan ang maaaring maiwasan ni Rosa?
- A. kalungkutan
 - B. karahasan
 - C. kasahasann
 - D. kasiyahan
13. Ano ang pinakamabisang sandata na ipinatutupad sa loob ng paaralan upang maiwasan ang pagka sangkot ng kabataan sa anumang karahasan?
- A. may takot sa pamilya
 - B. may pagmamahal sa sarili
 - C. may matinding paninindigan
 - D. may sinusunod na alituntunin
14. Ang mag-aaral ay maiiwasan at matutugunan ang karahasan sa paaralan sa pamamagitan ng maayos na relasyon sa mga kamag aral bunga ng :
- A. pag-aaral nang mabuti
 - B. pagmamahal sa sarili at kapwa
 - C. paggalang sa awtoridad ng paaralan
 - D. pagsunod sa payo ng mga magulang
15. Bakit mahalagang maiwasan ang anumang karahasan sa paaralan?
- A. upang maging sikat sa paaralan
 - B. dahil ito ay magdudulot ng gulo sa iyong buhay
 - C. dahil ito ay magiging daan sa paggaan ng buhay
 - D. upang magkaroon ng matiwasay at tahimik na buhay

Karagdagang Gawain

Gawain: Suri-Sitwasyon!

Panuto: Suriin ang sitwasyon at magbigay ng opinyon tungkol sa pag-iwas at pagtugon sa mga karahasan sa paaralan. Isulat ang sagot sa sagutang papel.

Sitwasyon	Sariling Opinyon
Adbokasiya ng mga opisyaes ng SSG ang pag-iwas at pagtugon sa mga karahasan sa paaralan. Bumuo sila ng mga tuntunin na dapat gawin o sundin ng mga mag-aaral na nakaimprenta sa <i>tarpaulin</i> at idikit ito sa pasilyo upang mabasa ng lahat.	

Rubriks sa Pagmamarka

Krayterya	Higit na inaasahan (10 puntos)	Hindi masyadong nakamit ang inaasahan (7 puntos)	Hindi nakamit ang inaasahan (3 puntos)
Nilalaman	Komprehen-sibo ang paglalahad ng	Kompleto ang paglalahad ng impormasyon hinggil sap ag-	May ilang kakulangan ang paglalahad ng
Organisasyon ng mga kaisipan	Organisado at may malinaw na kaisahan	Malinaw at maayos ang paglalahad ng kaisipan sa	Hindi maayos at malinaw ang paglalahad sa sitwasyon.
Kabuoan 20 Puntos			

Susi sa Pagwawasto

<p style="text-align: center;">Subukin</p> <p>1. C 2. B 3. D 4. B 5. B 6. D 7. D 8. D 9. D 10. B 11. D 12. D 13. B 14. D 15. D</p>	<p style="text-align: center;">Pagymamanin</p> <p>Gawain 4</p> <p>1. Ibigin mo ang iyong kapwa, gaya ng iyong sarili.</p> <p>Isaisip Gawain 6</p> <p>1. pagmamahal 2. sarili 3. kapwa 4. maitawa 5. matutugunan 6. karahasan</p>	<p style="text-align: center;">Balikan</p> <p>1. pagmamahal sa sarili 2. Pagmama hal sa kapwa 3. Karahasan 4. Pambubulalas 5. fraternity 6.</p>
<p style="text-align: center;">Tayahin</p> <p>1. D 2. D 3. D 4. D 5. B 6. D 7. D 8. B 9. D 10. D 11. C 12. B 13. D 14. B 15. B</p>		

Sanggunian

Aklat:

Bognot Regina Mignon C. et. 2013. *Edukasyon sa Pagpapakatao*.—. 2013. *Edukasyon sa Pagpapakatao*.

Hanguang Elektroniko:

Abello, J. (n.d.). *inspiring.com*. Retrieved June 6, 2020, from <https://inspiringtips.com/ways-to-respect-your-parents/>

bayviewhealthcare.org. (n.d.). Retrieved June 6, 2020, from <https://www.bayviewhealthcare.org/9-ways-honor-respect-elders/>

Gupta, P. (2017, February 15). *parentcircle*. Retrieved June 6, 2020, from <https://www.parentcircle.com/article/5-ways-to-teach-children-to-respect-law-and-authority/>

Mahoney, K. (2019, March 18). *learnreligions.com*. Retrieved June 6, 2020, from <https://www.learnreligions.com/tips-for-obeying-your-parents-712224>

Parker, W. (2018, February 15). *liveabout.com*. Retrieved June 6, 2020, from <https://www.liveabout.com/teaching-children-to-respect-law-1271031>

Para sa mga katanungan o puna, sumulat o tumawag sa:

Department of Education - Bureau of Learning Resources (DepEd-BLR)

Ground Floor, Bonifacio Bldg., DepEd Complex
Meralco Avenue, Pasig City, Philippines 1600

Telefax: (632) 8634-1072; 8634-1054; 8631-4985

Email Address: blr.lrqad@deped.gov.ph * blr.lrpd@deped.gov.ph